

--	--	--	--

KOD UCZNIĄ

**ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ
ROK SZKOLNY 2014/2015**

ETAP SZKOLNY

Instrukcja dla ucznia

1. Zestaw konkursowy zawiera 14 zadań.
2. Przed rozpoczęciem pracy, sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny.
3. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je komisji konkursowej.
4. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
5. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. **Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.**
6. W nawiasach obok numerów zadań podano liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie.
7. **Redagując dłuższe wypowiedzi, pamiętaj o zapisie poprawnym pod względem językowym, stylistycznym, ortograficznym i interpunkcyjnym.**
8. Nie używaj korektora.
9. **Pracuj samodzielnie.**

Czas pracy:
60 minut

Liczba punktów
możliwych
do uzyskania: 30
Do następnego etapu
zakwalifikujesz się,
jeżeli uzyskasz co
najmniej 27 punktów.

POWODZENIA!

Wypełnia komisja konkursowa

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Razem
Liczba punktów															

Zatwierdzam

Przewodnicząca
Wojewódzkiej Komisji Konkursowej
Ewa Zakościelna
mgr Ewa Zakościelna

Kurator Oświaty
w Lublinie
Krzysztof Babisz
mgr Krzysztof Babisz

Przeczytaj uważnie zamieszczony poniżej fragment powieści Zofii Kossak-Szczuckiej „Trembowla”¹. Zadania od 1 do 5 dotyczą tego tekstu.

(1) Słońce chyliło się ku zachodowi, zalewając czerwoną poświatą mury, górujący nad miastem zamek królewski, potężne baszty bramy Krakowskiej i Grodzkiej oraz wieże licznych kościołów. Ulice były wąskie, brukowane polnym kamieniem, ze spadkiem pośrodku, którym po deszczu płynęła strugami woda, unosząc nieczystości i odpadki. Paszcze rynien wysterczały daleko nad drogę. (...)

(2) Uspokojony [pan Słotyło], skorzystał jeszcze, że dnia tego spraw w sądzie nie było, by zwiedzić sławną salę trybunału, gdzie wisiał cudowny Pan Jezus o odwróconym licu. Była to wielka osobliwość Lublina, głośna w całej Rzeczypospolitej, a wywodząca się z następującego zdarzenia:

(3) ... Nie więcej niż sto lat temu pewien bogaty wielmoża skrzywdził i najechał ubogą wdowę. Podała na niego skargę. Sędziowie ją odrzucili i przyznali słuszność bogaczowi. Zrozpaczona kobiecina, wychodząc z trybunału zawołała: „Diabli byliby sprawiedliwsi od was!” – czym rozgniewani sędziowie kazali ją pachołkom obić za obrazę władzy.

(4) Alić² tejże nocy budzą się sędziowie (a mieszkali podle³ sądu), bo na mieście słychać tętent. Tuż pod oknami wali poszóstna⁴ karetą w kare konie zaprzężoną. Skry wytryskują spod kopyt. Woźnica, pachołcy na czarno odziani. Stają przed wejściem do gmachu. I sędziowie, sami nie wiedząc dlaczego, schodzą śpiesznie na dół, jakby ich kto wzywał.

(5) Widzą, że otwierają się wrota zamknięte. W sali już zatłone⁵ świece. Z karety wysiadło trzech mężów czarno odzianych. Wchodzą do środka. Stąpają cicho jak wiatr. Szelestu kroków nie słychać. Siedli na ławie sędziowskiej. Roztwierają akta leżące na stole. Czytają głośno wyrok, dziś przed południem w sprawie wdowy ogłoszony. A właściwi sędziowie siedzą w ławie oskarżonych i sami nie wiedzą, czemu zimny pot spływa im po czole.

(6) Jeden z obcych powiada:

- To sprawa niegodziwa. Jakem diabeł, nie podpisałbym takiego wyroku.

- Ani ja – przytwierdza drugi.

- Dajcie mi pióro, napiszemy wyrok zasądający bogacza – odzywa się trzeci.

(7) Skrzypi gęsie pióro po pergaminie, pryska inkaust⁶. Skończyli pisać, posypują piaskiem, przykładają swoje dłonie miasto⁷ pieczęci. Dłonie, nie dłonie – pazury! I swąd czuć, gdy dotykają pergaminu, jakby kto rozpalone żelazo przyłożył.

(8) Za czym skończywszy, powstają, odchodzą. I nagle w górze słychać głuchy trzask. To Chrystus Pan, na wielkim drewnianym krzyżu wiszący, odwrócił głowę ze zgrozą, widząc, że diabli sprawiedliwsi są niż ludzie...

---

¹Trembowla – miasto na zachodniej Ukrainie; do 17 września 1939 roku znajdowało się w obrębie województwa tarnopolskiego w Polsce

²alić – oto

³podle – koło, blisko

⁴poszóstna – zaprzężona w sześć koni

⁵zatłone – zapalone, ale ledwie się żarzące

⁶inkaust – atrament

⁷miasto – zamiast

(9) Rano woźny wszedł do sali i zobaczył sędziów leżących bezprzytomnie na podłodze. Na krucyfiksie⁸ Chrystus Pan miał głowę skręconą, a na stole leżał ów wyrok diabelski, potrójną pieczęcią łap szatańskich opatrzony...

(10) Owi sędziowie siedzieli potem między dziadami⁹ pod kościołem dominikańskim, pokutę dożywotnią czyniąc. Żyli jeszcze w grodzie ludzie, co ich pamiętali. Opowiadali, że wokół pokutników kupiły się zawsze rzesze ciekawych posłyszeć dziwnym zdarzeniu. Niewiele jednak mogli się dowiedzieć. Jednemu bowiem z sędziów od przeżytej grozy głowa latała, drugi ogłuchł ze szczętem, trzeci zaniemówił.

(11) – Naprawdę, po takim zdarzeniu żaden sędzia nie podpisze chyba nieuczciwego wyroku? – zauważył Wicek.

---

⁸krucyfiksie – krzyż z wyobrażeniem Chrystusa

⁹między dziadami – tu: między żebrakami

Zadanie 1. (1 pkt)

W którym akapicie narrator zapowiada treść legendy?

.....
.....

Zadanie 2. (1 pkt)

Z podanego szeregu wypisz wszystkie postaci fikcyjne.

wdowa, diabeł, Wicek, autorka „Trembowli”

.....

Zadanie 3. (1 pkt)

Zacytuj zdanie wskazujące czas wydarzeń przedstawionych w legendzie.

.....
.....

Zadanie 4. (2 pkt)

W których akapitach tekstu narrator mówi w czasie teraźniejszym? Określ cel zastosowania czasu teraźniejszego.

Numery akapitów: .....

Cel zastosowania czasu teraźniejszego: .....

.....

--	--

Zadanie 5. (2 pkt)

Z piątego akapitu tekstu wypisz równoważnik zdania, a następnie przekształć go na zdanie.

Równoważnik zdania .....

.....

Przekształcenie .....

.....

--	--

Zadanie 6. (4 pkt)

W kilkuzdaniowym komentarzu oceniającym odnieś się do informacji zawartych w poniższym zdaniu.

A właściwi sędziowie siedzą w ławie oskarżonych i sami nie wiedzą, czemu zimny pot spływa im po czole.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--

Zadanie 7. (3 pkt)

Wyjaśnij sens i rolę pytania, które postawił Wicek:

„Naprawdę, po takim zdarzeniu żaden sędzia nie podpisze chyba nieuczciwego wyroku?”

Sens pytania .....

.....

.....

Rola pytania.....

.....

.....

--	--	--

Zadanie 8. (4 pkt)

Napisz kilkuzdaniową wypowiedź, w której uzasadnisz, że legenda przywołana w utworze „Trembowla” jest ważna również dla współczesnego czytelnika.

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--

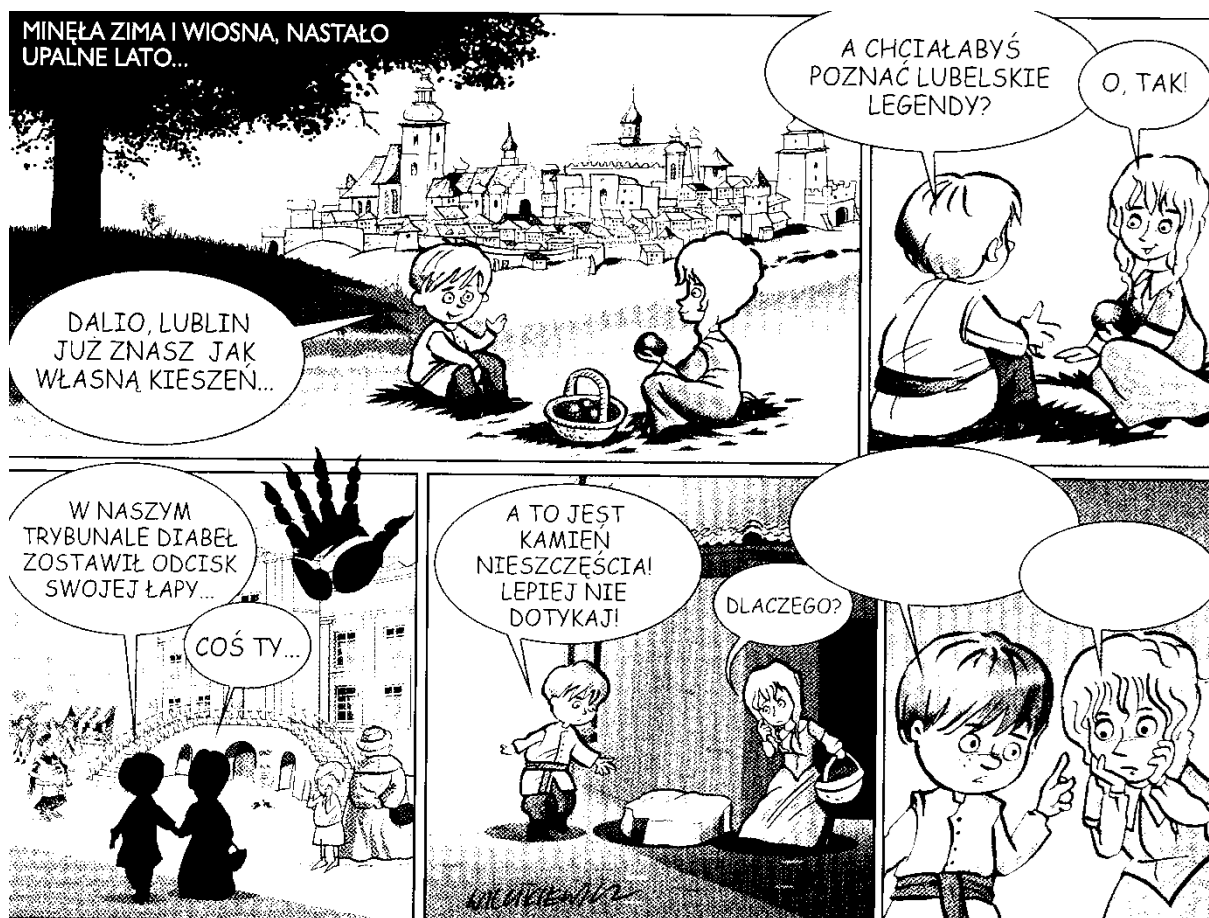
Zadanie 9. (2 pkt)

W jakim znaczeniu wystąpił wyraz *legenda* w poniższych zdaniach? Podaj objaśnienie przy każdym ze zdań.

Zdanie	Znaczenie wyrazu <i>legenda</i>
Uczniowie chętnie czytali „Legendy warszawskie” Artura Oppmana.	
Krążą legendy o skuteczności tego lekarstwa, ale żadna się nie potwierdziła.	
Do mapy nie dołączono legendy.	

--

Zadania 10 – 12 dotyczą poniższego fragmentu komiksu Tomasza Wilczkiewicza „Unia lubelska, czyli tajemnica zaginionej pieczęci”, którego bohaterami są Dalia i Piotrek.

Zadanie 10. (2 pkt)

Dopisz dalszy ciąg dialogu między postaciami. Zastosuj wypowiedzenia różnego typu, biorąc pod uwagę intencje mówiącego.

Dalia

.....

Piotrek

.....

--	--

Zadanie 11. (1 pkt)

Na podstawie powyższego fragmentu komiksu podaj cechę wyróżniającą komiks jako gatunek przekazu.

.....

--

Zadanie 12. (2 pkt)

Zapisz związek frazeologiczny, który został wykorzystany w komiksie i objaśnij jego znaczenie.

Związek frazeologiczny – .....

Znaczenie – .....

--	--

Zadanie 13. (3 pkt)

Uzupełnij tabelę, odpowiednio wpisując wyrazy pokrewne.

Czasownik	Pokrewny czasownik	Pokrewny rzeczownik	Pokrewny przysłówek
brudzić			
żartować			
huczeć			

--	--	--

Zadanie 14. (2 pkt)

Określ przypadek rzeczowników, które wystąpiły w poniższym zdaniu. Podaj pełną nazwę przypadku.

Roztwierają akta leżące na stole.

akta – .....

stole – .....

--

BRUDNOPIS